

УДК 341:340.12

DOI: <https://doi.org/10.33098/3083-726X.2026.1.33.92-99>

«ЦИФРОВА (ОНЛАЙН-) ДЕЗІНФОРМАЦІЯ» В КОНТЕКСТІ МІЖДЕРЖАВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Вовк Вікторія*

*доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії та історії держави і права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова (м. Хмельницький, Україна) ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0588-2095>

В статті розкривається зміст поняття «цифрова дезінформація» та роль цього феномена у системі міждержавної взаємодії. Показано, що цифрова дезінформація є різновидом широкого сучасного явища, похідного від технологічних здобутків – забрудненої інформації. Вказується на те, що засадничий принцип конвенційності в сучасному міжнародному праві становить основу міждержавної взаємодії, але водночас зумовлює її вразливість, тому поширення неправдивої інформації у міждержавному просторі є своєрідною відповіддю на анархічний характер міжнародної системи, що є наслідком відсутності наддержавної влади, здатної гарантувати повну безпеку держав. У таких умовах держави змушені постійно дбати про власне виживання, що формує стимули до використання обману як інструменту політики. Відтак поширення неправдивої інформації однією державою на території іншої може розглядатися як закономірний і раціональний елемент державної стратегії. Основними буттєвими формами цифрової дезінформації у міжнародному просторі є: дезінформаційна новина, дезінформаційна кампанія і дезінформаційна операція (в статті наведені приклади цих буттєвих форм та оцінка їх ефективності в часині досягнення бажаного результату). У поширенні цифрової дезінформації задіюється весь арсенал інформаційно-комунікативних технологій, але на даному етапі найбільш затребуваними є соціальні мережі, месенджери та ІІІ, який навчає і наповнює «потрібною» інформацією великі мовні моделі (Large Language Models, LLM). У сфері міжнародної взаємодії цифрова дезінформація поширюється для: досягнення політичних цілей шляхом втручання у внутрішню політику іншої держави, досягнення переваги в умовах відкритої чи прихованої агресії; дестабілізації внутрішнього правопорядку та соціального балансу іншої держави; для досягнення пропагандистських цілей. Зміст цифрової дезінформації орієнтується на культурні і політичні особливості регіону.

Ключові слова: забруднена інформація, дезінформація, цифрова дезінформація, іноземна цифрова дезінформація, дезінформаційна новина, дезінформаційна операція, дезінформаційна кампанія, FIMI, LLM grooming, наратив, міжнародна взаємодія, міжнародні відносини, іноземна держава.

© Вовк В., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

Вовк В. «Цифрова (онлайн-) дезінформація» в контексті міждержавної взаємодії. *Art of Justice*. Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2026. Вип. 1 (33). С. 92-99. DOI: <https://doi.org/10.33098/3083-726X.2026.1.33.92-99>

Постановка проблеми

Сфера міждержавної взаємодії завжди була складною як для теоретичного опрацювання, так і в сенсі практичного її конструювання. Сучасний цифровий світ та його різноманітні форми стали контекстом і засобом для вибудовування міжнародних відносин і просування власних інтересів конкретної держави на міжнародному рівні. Попри усі позитивні здобутки Промислової революції 4.0, слід мати на увазі, що вони можуть мати не лише позитивні, але і негативні наслідки, оскільки «світова кон'юнктура змінила сприйняття та поведінку національних держав, організацій і окремих осіб, висвітливши так звані глобальні та транснаціональні проблеми. [...] Міжнародні відносини не зводяться лише до аналізу сфер зближення та співпраці [...]. Навпаки, міжнародне середовище характеризується безперервною конкуренцією між державами. Кожна з них прагне поліпшити власне стратегічне становище» (Politica, 2016). Засадничий принцип

конвенційності у сучасному міжнародному праві є основою сучасної міждержавної взаємодії, водночас він робить таку взаємодію вразливою. Поширення неправдивої інформації у міждержавному просторі є відповіддю на те, що міжнародна політика відбувається в умовах анархії, тобто відсутності наддержавної влади, яка могла б забезпечити повну безпеку держав. У такому середовищі держави змушені постійно самостійно турбуватися про власне виживання. Це створює стимули до використання обману як інструменту політики. Тобто, поширення неправди однією державою на території іншої держави є закономірним раціональним інструментом державної стратегії (Mearsheimer, 2011).

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Тема цифрової дезінформації у координатах міжнародних відносин і міжнародної взаємодії піднімається у працях К. ла Кур (2020), К. Круївер, Н. Фінлайсон, Б. Кадет та С. Ван дер Меєр (2025), Е. Гумпрехт (2020), І. Їлдіз (2025) та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

Сучасний стан теоретичного осмислення проблем цифрової дезінформації у міждержавній взаємодії характеризується складнощами як в методологічному аспекті (вироблення єдиної термінології і найбільш ефективних методологічних засобів), так і у визначенні і розумінні онтологічних особливостей цифрової дезінформації (динамічність, поява нових форм тощо).

Матеріальною основою проведеного дослідження стали наукові джерела, зокрема монографії, наукові статті, які присвячені проблематиці онлайн-дезінформації у контексті міждержавної взаємодії. Також було проаналізовано медіаконтент, включаючи іноземні інформаційні джерела (новини, онлайн-видання, матеріали соціальних мереж). У процесі дослідження було застосовано низку наукових методів. Зокрема, теоретичний аналіз використовувався для визначення ключових теоретичних аспектів проблеми, яка досліджується, шляхом вивчення наукових праць різних авторів, а також для порівняння наявних концепцій і підходів до визначення феномену онлайн-дезінформації. Крім того, застосовано метод контент-аналізу, спрямований на дослідження змісту публікацій іноземних медіа з метою виявлення онлайн-дезінформації та класифікації її основних видів.

Мета наукової праці полягає у дослідженні місця цифрової дезінформації у структурі забрудненої інформації та її ролі у сфері міждержавної взаємодії як інструменту досягнення інтересів конкретної держави на території іншої держави засобами цифрової комунікації.

Виклад основного матеріалу дослідження

У сучасних умовах поширення інформації пов'язане з інформаційно-комунікаційними технологіями і штучним інтелектом, і як наслідок, особливо актуальною є проблема «забрудненої інформації» у сфері міждержавної взаємодії та її використання для досягнення конкретної мети певної держави у міждержавному просторі. Під «забрудненою інформацією» («information disorder») ми, слідом за К. Уордл і Х. Дерахшан (2017), розуміємо позначення «некорисної» інформації, яка є цифровою за своєю природою і яка для свого поширення потребує використання інформаційно-комунікативних технологій. Термін «забруднена інформація» є «парасольковим», тобто

загальним поняттям для позначення шкідливої, небезпечної, нав'язливої або образливої інформації.

Широке поширення забрудненої інформації у сучасному світі на міжнародній арені зумовлене низкою чинників, перелік яких не є сталим (він змінюється залежно від соціокультурного контексту, актуальних суспільних процесів і запитів, а також потреб у реалізації певних інтересів і досягненні визначених цілей конкретною державою. Знаковим, з цього погляду, став 2016 рік, коли мали місце факти іноземного втручання засобами онлайн-дезінформації у США (президентські вибори) та у Великій Британії (Brexit). Саме після 2016 року світова спільнота усвідомила, що онлайн-дезінформація стала глобальною проблемою. У сфері міжнародної взаємодії найпоширеніші випадки використання забрудненої інформації для:

- досягнення політичних цілей шляхом втручання у виборчий процес іншої держави задля перемоги окремими політичними партіями чи політичними акторами, зокрема для мобілізації електорату та забезпечення перемоги у виборчих перегонках;

- для досягнення переваги в умовах відкритої чи прихованої агресії. У цьому контексті засоби масової інформації, новинні інтернет-ресурси та соціальні мережі перетворилися на повноцінний простір ведення бойових дій, виступаючи водночас і інструментом, і середовищем інформаційного протистояння. В умовах ведення мережевої війни забруднена інформація небезпечна тим, що вона використовується як різновид інформаційної зброї для одержання переваги. Тому, що сучасна війна – це війна п'ятого покоління, тобто така війна, яка стала можливою з появою Інтернету і цифрових технологій. До складових війни п'ятого покоління входять: «війна в сирій зоні, психологічна війна, інформаційна війна, кібервійна та біологічна війна» (Darshan, 2022);

- дестабілізації внутрішнього правопорядку та соціального балансу іншої держави;

- досягнення пропагандистських цілей, а це пов'язано з поширенням і закріпленням певних світоглядних установок, ідеологічних наративів та систем цінностей.

У всіх наведених випадках йдеться про такий вид забрудненої інформації, який ми позначатимемо як цифрова або онлайн- дезінформація. На думку О. Гомілко, цифрова дезінформація, з погляду, є таким знанням, вироблення яких свідомо запрограмоване на їх першопочаткову неістинність (2025). Цифрова дезінформація є неправдивою інформацією або контентом, які першопочатково навмисно створюються і поширюються іноземними державами зі зловмисною метою за допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, а відтак вона є інструментом глобального протистояння. Видається, що на сьогодні цифрова дезінформація є різновидом FIMI. А FIMI (Foreign Information Manipulation and Interference) є переважно не протиправна модель поведінки, але яка «становить загрозу або має потенціал негативно впливати на цінності, процедури та політичні процеси. Така діяльність має маніпулятивний характер і здійснюється навмисно та скоординовано державними або недержавними суб'єктами, включно з їхніми посередниками як на власній території, так і за її межами» (3rd EEAS, 2025). Саме тому, у низці держав працюють спеціальні служби по захисту від іноземного цифрового втручання (наприклад, у Французькій Республіці).

Поширення цифрової дезінформації у міждержавній взаємодії може здійснюватися різними акторами: «приватні особи, які прагнуть прибутку від клікбейту; організації громадянського суспільства або державні актори, які намагаються вплинути на суспільні дебати в інших країнах; приватні компанії, що можуть діяти як самостійно, так і в інтересах інших суб'єктів, зокрема держав» (La Cour, 2020). Про серйозність проблеми цифрової

дезінформації вказує І. Хан, спеціальний доповідач ООН із заохочення і захисту права на свободу думок і їхнє вільне вираження: «Деінформація – це не нове явище, але новим є те, що цифрові технології дозволили різним суб'єктам створювати, поширювати та посилювати неправдиву, чи підроблену інформацію в політичних, ідеологічних або комерційних цілях в небачених до цього масштабах та з такою швидкістю і межах доступності, про які раніше не було відомо» (2021). Цифрова дезінформація відрізняється від дезінформації у її традиційному розумінні лише способом створення та поширення (із застосуванням цифрових технологій), а тому вона тісно пов'язана з маніпулюванням, тобто «цифрові технології – це новий інструмент старої практики». З появою нового каналу поширення – Інтернету – мета дезінформації залишилась незмінною: вплив на громадську думку; мобілізація населення, ослаблення противника (Mearsheimer, 2011). Цифрова дезінформація – це такі повідомлення та версії, які мають на меті ввести в оману та нав'язати неправдиве, спотворене і просто брехливе уявлення про реальну дійсність та подаються у вигляді сенсацій, стереотипів, образів і новини (Саєнко, 2015). Як зауважує І. Їлдіз, «дискурс цифрової дезінформації характеризується високим рівнем мінливості та швидкою адаптацією до актуальних подій – таких як пандемія COVID-19, війна Росії проти України, землетруси 2023 року в Туреччині та Сирії, а також війна Ізраїлю та Палестини. Поширення такої дезінформації посилюється розвитком нових технологій і появою нових форм та моделей інформаційного впливу» (2025). Іноземна цифрова дезінформація, незалежно від того, в якому вигляді вона поширюється, «працює» на емоціях «раціпієнтів», формуючи у них очікувану для актора реакцію, оскільки вона часто поєднується з мовою ненависті та апеляціями до емоцій (гніву, образи й страху) та експлуатуючи тригерні для громадян усіх держав питання безпеки, життя, добробуту, усталеності. Як переконливо доводять К. Круївер, Н. Фінлайсон, Б. Кадет та С. Ван дер Меєр (2025), спираючись на дослідження Е. Гумпрехт, Ф. Ессера і П. ван Аелста (Humprecht, Esser, Aelst, 2020), зміст дезінформаційних повідомлень, щоб досягти бажаного результату, має враховувати особливості регіону поширення. Конкретний регіон, у якому поширюється дезінформація, є фундаментальним підфактором, який необхідно враховувати, оскільки зміст і стиль дезінформації відрізняються залежно від країни. Підтвердженням чого є те, що онлайн-дезінформація у США та Великій Британії переважно має політично партійний характер, тоді як у Німеччині та Австрії сенсаційні історії переважають над політичним контентом. І це частково пояснюється особливостями політичних систем цих держав. При цьому, у англомовних країнах дезінформація частіше спрямована на політичних акторів, а у німецькомовних – основною мішенню виступають іммігранти (Kruiver та ін., 2025).

Третя доповідь про FIMI, яка була опублікована Європейською службою зовнішніх зв'язків (EEAS) у березні 2025 року, містить інформацію про те, що у 2024 році FIMI зазнали 90 різних країн. Головною жертвою таких дій стала Україна, також FIMI спрямовувалися проти Франції, Німеччини, Молдови, країн Африки на південь від Сахари та багатьох інших. Цей висновок наголошує на глобальному характері загрози цифрової дезінформації (3rd EEAS, 2025).

На думку К. ла Кур, найчастіше у сфері міжнародних відносин мають місце такі дезінформаційні «прототипи як: дезінформаційна історія (одна окрема неправдива (новинна) історія, яка розміщена в інформаційному просторі іншої держави); дезінформаційна кампанія (узгоджена кампанія з поширення кількох неправдивих історій в іншій державі, пов'язаних із певною подією), дезінформаційна операція (довгострокове зусилля, спрямоване на систематичне введення в оману іноземної громадськості) (2020).

Прикладом дезінформаційної кампанії є спроба впливу Китаю на результати президентських і парламентських виборів на Тайвані 13 січня 2024 року. У третій доповіді про FIMI, яка була опублікована Європейською службою зовнішніх зв'язків у 2025 році, йшлося про те, що Китай впродовж багатьох років використовує FIMI для просування своїх інтересів у всьому світі (від класичних інформаційних операцій до придушення критичних голосів). Прикладом чого є китайські дезінформаційні кампанії та FIMI 2024 року, які спрямовувалися на вибори в Тайвані задля просування на верхівку тайванської влади лояльних до Китаю місцевих політичних сил. Китай для досягнення своєї мети розширив свою присутність в інформаційному середовищі, зокрема через зростання кількості каналів у соціальних мережах. В межах цієї дезінформаційної кампанії використовувався анонімний обліковий запис «Agitate Taiwan», який мав власні профілі у Facebook, YouTube і TikTok і через них поширював відео компроментуючого змісту та меми про ДПП. Всього було виявлено більше 800 профілів і 13 сторінок у Facebook та по одному обліковому запису в YouTube і TikTok, які діяли синхронно із вказаним акаунтом і поширювали критику ДПП, підтримку Гоміндана, а також компроментували інших учасників виборчих перегонів (Сидоренко, 2023). Таким чином, Пекін сформував досить ефективні механізми для дезінформаційної операції напередодні виборів у Тайвані, просуваючи онлайн вигідні йому наративи для поляризації суспільства, намагаючись дискредитувати ідею тайванської незалежності шляхом критики представників Демократичної прогресивної партії (ДПП), яка підтримує автономію Тайваню. Зокрема, йшлося про нездатність уряду цієї політичної сили ефективно керувати економікою і підкреслення особливої здатності керувати складними економічними процесами представниками партії Гоміндану, які налаштовані на підтримку комунікації з Китаєм. Ця інформаційна операція, поряд з економічним і воєнним шантажем, була спрямована на забезпечення перемоги прокитайської політичної сили на президентських і парламентських виборів на Тайвані і тривала чотири передвиборчі роки.

Також прикладом дезінформаційної кампанії є широкомасштабне поширення інформації щодо зміни курсу Німеччини «від пам'яті до переозброєння» або про те, що канцлер Фрідріх Мерц веде «ліберально-нацистську» Європу до війни. Таким чином прокремлівські сили «свідомо активують глибинні психологічні тригери, що проросли з травми, переданої поколіннями», «експлуатують післявоєнну чутливість до мілітаризму, намагаючись посіяти сумніви щодо оборонних витрат і підірвати суспільну підтримку України. На міжнародній арені кампанія прагне спотворити сприйняття німецького керівництва, послабити трансатлантичну єдність і підірвати легітимність усієї архітектури європейської безпеки» (Виклик, 2025).

Слід також акцентувати увагу на суттєвих змінах у інструментарії дезінформаційних компаній, які зумовлені швидким розвитком ШІ. Зокрема, йдеться не про вплив на аудиторію через соціальні мережі, а про наповнення інтернету «мільйонами недостовірних статей і низькоякісних матеріалів, призначених для збору інструментами й застосунками ШІ. Кремль працює над тим, що експерти називають LLM grooming: навчає великі мовні моделі (Large Language Models, LLM) відтворювати маніпулятивні наративи й дезінформацію» (Виклик, 2025).

Насьогодні за ініціативою Європейського Союзу функціонує проєкт EUvsDisinfo, який підтримує публічну базу даних із тисячами прикладів дезінформаційних повідомлень різними мовами. Основна мета цього проєкту полягає у виявленні, документуванні та протидії сучасній дезінформації (в полі зору найчастіше потрапляють випадки російської

та китайської дезінформації). EUvsDisinfo є складовою комунікаційної політики ЄС, а тому сприяє підвищенню обізнаності суспільства про інформаційні загрози та маніпуляції

Висновки

Цифрова дезінформація є явищем діджиталізованого суспільства, основне призначення якої полягає у тому, щоб переконати користувачів у своїй достовірності, попри те, що вона є недостовірною за визначенням і створена для задоволення інтересу вигодонабувача. Вона як вид завідомо неправдивої, маніпуляційної і шкідливої інформації викорисовується у міждержавній взаємодії для досягнення конкретного інтересу однією державою на території іншої держави. За своїм змістом цифрова дезінформація є тотожною з традиційною (класичною), але має суттєві відмінності щодо інструментів поширення, набір яких детермінується досягненням в інформаційно-комунікаційних технологіях. Цифрова дезінформація сьогодні поширюється у цифровому середовищі завдяки соціальним мережам, месенжерам та великим мовним моделям (ШІ).

Перспективи подальших наукових розвідок обумовлені природою цифрової дезінформації, які у розрізі міждержавної взаємодії можуть бути реалізовані у вдосконаленні та уніфікації та виробленні єдиної термінології у сфері цифрової дезінформації; подальшому дослідженні сучасних форм цифрової дезінформації та їх значенні і ролі у міждержавній взаємодії; вивченні ролі ШІ у створенні і поширенні цифрової дезінформації; вивченні регіональних особливостей поширення і сприйняття цифрової дезінформації; виробленні дієвих контрзаходів для зменшення цифрового дезінформаційного впливу окремих держав у внутрішню і зовнішню політику іншої держави. Також актуальним є дослідження можливостей адаптації міжнародного права до нових викликів, пов'язаних із цифровою дезінформацією, з урахуванням принципу конвенційності.

Список використаних джерел

1. Política Nacional de Inteligência. Decreto nº 8.793, de 29 de junho de 2016. Presidência da República. URL: https://www.planalto.gov.br/ccivil_03/_ato2015-2018/2016/decreto/d8793.htm
2. Mearsheimer John J. Why Leaders Lie: The Truth About Lying in International Politics. 2011. URL: <https://dokumen.pub/why-leaders-lie-the-truth-about-lying-in-international-politics.html>
3. La Cour C. Theorising Digital Disinformation in International Relations. *International Politics*. 2020. № 57. P. 704–723. <https://doi.org/10.1057/s41311-020-00215-x> URL: https://www.researchgate.net/publication/338914971_Theorising_digital_disinformation_in_international_relations
4. Kruijver K., Finlayson N., Cadet B., Van der Meer S. The disinformation lifecycle: an integrated understanding of its creation, spread and effects. 2025. DOI:10.1007/s44282-025-00194-5 URL: https://www.researchgate.net/publication/392741972_The_disinformation_lifecycle_an_integrated_understanding_of_its_creation_spread_and_effects
5. Humprecht E., Esser F., Van Aelst P. Resilience to online disinformation: A framework for cross-national comparative research. *International Journal of Press/Politics*, 2020. № 25(3). P. 493–516. DOI: <https://doi.org/10.1177/1940161219900126>
6. Yıldız I. Sosyal Medyada Dijital Dezenformasyon: İletişim Başkanlığı Filistin Özel Bülteni Üzerine Bir Analiz February 2025. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 2025. № 11. P. 163–182 DOI:10.31592/aeusbed.1595546. URL: https://www.researchgate.net/publication/389461260_Sosyal_Medyada_Dijital_Dezenformasyon_Iletisim_Baskanligi_Filistin_Ozel_Bulteni_Uzerine_Bir_Analiz
7. Wardle C., Derakhshan H. Information disorder: Toward an interdisciplinary framework for research and policy making. 2017. URL: <https://rm.coe.int/information-disorder-toward-an-interdisciplinary-framework-for-research/168076277c>

8. Darshan H. The Evolution of War; From First Generation Warfare to Fifth Generation Warfare. 2022. URL: <https://www.ugc.wionews.com>
9. Гомілко О. Феномен фейку у цифрових викликах сучасної культури. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers*. 2025. № 22 (99). С. 34–41. doi <https://doi.org/10.32782/hst-2025-22-99-04>
10. 3rd EEAS Report on Foreign Information Manipulation and Interference Threats Exposing the architecture of FIMI operations. March. 2025. URL: <https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/2025/EEAS-3rd-ThreatReport-March-2025-05-Digital-HD.pdf>
11. Khan I. Disinformation and freedom of opinion and expression : report of the Special Rapporteur on the Promotion and Protection of the Right to Freedom of Opinion and Expression. Geneva. UN. 13 Apr. 2021. URL: https://eos.cartercenter.org/uploads/document_file/path/985/Report_
12. Саєнко О. Г. Механізм інформаційно-психологічного впливу в умовах гібридної війни. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. Серія: Психологія № 1. 2015. URL: https://lib.nadpsu.edu.ua/eldocs/BooksShow4/Vnadpn_2015_1_11.pdf
13. Сидоренко В. Вибори на Тайвані: як Пекін намагається скористатися «вікном можливостей». 2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3805614-vibori-na-tajvani-ak-pekin-namagaetsa-skoristatisa-viknom-mozlivostej.htm>
14. Виклик приви́ду Рейху. EUvsDisinfo. 17 Липня, 2025. URL: <https://euvsdisinfo.eu/ua/%d0%b2%d0%b8%d0%ba%d0%bb%d0%b8%d0%ba-%d0%bf%d1%80%d0%b8%d0%b2%d0%b8%d0%b4%d1%83-%d1%80%d0%b5%d0%b9%d1%85%d1%83/>

References

1. Politica Nacional de Inteligencia. Decreto nº 8.793, de 29 de junho de 2016. Presidencia da Republica. (Br2016) [National Intelligence Policy. Decree No. 8,793, of June 29, 2016. Presidency of the Republic. (Br2016)]. Retrieved from: https://www.planalto.gov.br/ccivil_03/_ato2015-2018/2016/decreto/d8793.htm [in Portuguese].
2. Mearsheimer John J. (2011). Why Leaders Lie: The Truth About Lying in International Politics. Retrieved from: <https://dokumen.pub/why-leaders-lie-the-truth-about-lying-in-international-politics.html> [in English].
3. La Cour C. (2020). Theorising Digital Disinformation in International Relations. *International Politics*. № 57. P. 704–723. <https://doi.org/10.1057/s41311-020-00215-x> Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/338914971_Theorising_digital_disinformation_in_international_relations [in English].
4. Kruijver K., Finlayson N., Cadet B., Van der Meer S. (2025). The disinformation lifecycle: an integrated understanding of its creation, spread and effects. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/392741972_The_disinformation_lifecycle_an_integrated_understanding_of_its_creation_spread_and_effects [in English].
5. Humprecht E., Esser F., Van Aelst P (2020). Resilience to online disinformation: A framework for cross-national comparative research. *International Journal of Press/Politics*, 25(3):493-516. DOI: <https://doi.org/10.1177/1940161219900126> [in English].
6. Yildiz I. (2025). Sosyal Medyada Dijital Dezenformasyon: İletişim Başkanlığı Filistin Özel Bülteni Üzerine Bir Analiz. February 2025 [Digital Disinformation on Social Media: An Analysis of the Presidency of Communications' Special Bulletin on Palestine. February 2025]. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 11. P. 163-182 DOI:10.31592/aeusbed.1595546. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/389461260_Sosyal_Medyada_Dijital_Dezenformasyon_Iletisim_Baskanligi_Filistin_Ozel_Bulteni_Uzerine_Bir_Analiz [in Turkish].
7. Wardle C., Derakhshan H. (2017). Information disorder: Toward an interdisciplinary framework for research and policy making. Retrieved from: <https://rm.coe.int/information-disorder-toward-an-interdisciplinary-framework-for-research/168076277c> [in English].
8. Darshan H. (2022). The Evolution of War; From First Generation Warfare to Fifth Generation Warfare. Retrieved from: <https://www.ugc.wionews.com> [in English].
9. Homilko O. (2025). Fenomen feiku u tsyfrovyykh vyklykakh suchasnoi kultury. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers*. № 22 (99). P. 34–41. doi <https://doi.org/10.32782/hst-2025-22-99-04> [in Ukrainian].

10. 3rd EEAS Report on Foreign Information Manipulation and Interference Threats Exposing the architecture of FIMI operations March 2025. Retrieved from: <https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/2025/EEAS-3nd-ThreatReport-March-2025-05-Digital-HD.pdf> [in English].

11. Khan I. (2021). Khan I. Disinformation and freedom of opinion and expression : report of the Special Rapporteur on the Promotion and Protection of the Right to Freedom of Opinion and Expression. Geneva. UN. 13 Apr. Retrieved from: https://eos.cartercenter.org/uploads/document_file/path/985/Report_ [in English].

12. Saienko O. H. (2025). Mekhanizm informatsiino-psykholohichnoho vplyvu v umovakh hibrydnoi viiny [The mechanism of informational and psychological influence in the conditions of hybrid warfare]. *Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy*. Seriya: Psykholohiia. № 1. Retrieved from: https://lib.nadpsu.edu.ua/eldocs/BooksShow4/Vnadpn_2015_1_11.pdf. [in Ukrainian].

13. Sydorenko V. (2023) Vybery na Taivani: yak Pekin namahaetsia skorystatysia «viknom mozhlyvosti» [Taiwan elections: how Beijing is trying to seize the "window of opportunity"]. Retrieved from: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3805614-vibori-na-tajvani-ak-pekini-namagaetsia-skorystatysia-viknom-mozhlyvostej.html> [in Ukrainian].

14. Vyklyk pryvydu Reikhu [Calling the Ghost of Reich]. (2025). Retrieved from: <https://euvsdisinfo.eu/ua/%d0%b2%d0%b8%d0%ba%d0%bb%d0%b8%d0%ba-%d0%bf%d1%80%d0%b8%d0%b2%d0%b8%d0%b4%d1%83-%d1%80%d0%b5%d0%b9%d1%85%d1%83/> [in Ukrainian].

«DIGITAL DISINFORMATION» IN THE CONTEXT OF INTERSTATE INTERACTION

Vovk Viktoriia*

*Doctor of Law, Professor, Professor of the Department of Theory and History of State and Law of the Khmelnytsky University of Management and Law Named after Leonid Yuzkov (Khmelnytskyi, Ukraine) ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0588-2095>

The article explores the concept of “digital disinformation” and the role of this phenomenon in the system of interstate interaction. It demonstrates that digital disinformation is a type of a broader contemporary phenomenon derived from technological achievements – polluted information. It is noted that the fundamental principle of conventionality in modern international law forms the basis of interstate interaction, but at the same time creates its vulnerability. Therefore, the dissemination of false information in the interstate space can be seen as a kind of response to the anarchic nature of the international system, which results from the absence of a supranational authority capable of guaranteeing the complete security of states. Under such conditions, states are forced to constantly ensure their own survival, which creates incentives to use deception as a political tool. Accordingly, the dissemination of false information by one state within the territory of another can be considered a natural and rational element of state strategy.

The main ontological forms of digital disinformation in the international space are: disinformation news, disinformation campaigns, and disinformation operations (the article provides examples of these ontological forms and assesses their effectiveness in terms of achieving the desired outcome). The spread of digital disinformation employs the full arsenal of information and communication technologies, but at the current stage, the most in-demand tools are social networks, messengers, and AI, which trains and fills large language models (LLMs) with the “needed” information. In the sphere of international interaction, digital disinformation is disseminated for: achieving political goals by interfering in the domestic politics of another state; gaining an advantage in conditions of overt or covert aggression; destabilizing the internal legal order and social balance of another state; and achieving propaganda objectives. The content of digital disinformation is oriented toward the cultural and political characteristics of the region.

Key words: polluted information, disinformation, digital disinformation, foreign digital disinformation, disinformation news, disinformation operation, disinformation campaign, FIMI, LLM grooming, narrative, international interaction, international relations, foreign state.

Дата першого надходження статті до видання: 01.05.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 02.06.2026
Дата публікації: 29.06.2026